

INTEGRÁLT VÍZHÁZTARTÁSI TÁJÉKOZTATÓ ÉS ELŐREJELZÉS

– kivonat –

2014. február

Készítette az

Országos Vízügyi Főigazgatóság
Vízvédelmi és Vízyűjtő-gazdálkodási Főosztály

Vízkészlet-gazdálkodási Osztálya

és az

Alsó-Tisza-vidéki Vízügyi Igazgatóság

Budapest, Szeged
2014. február 7.

1. HELYZETÉRTÉKELÉS

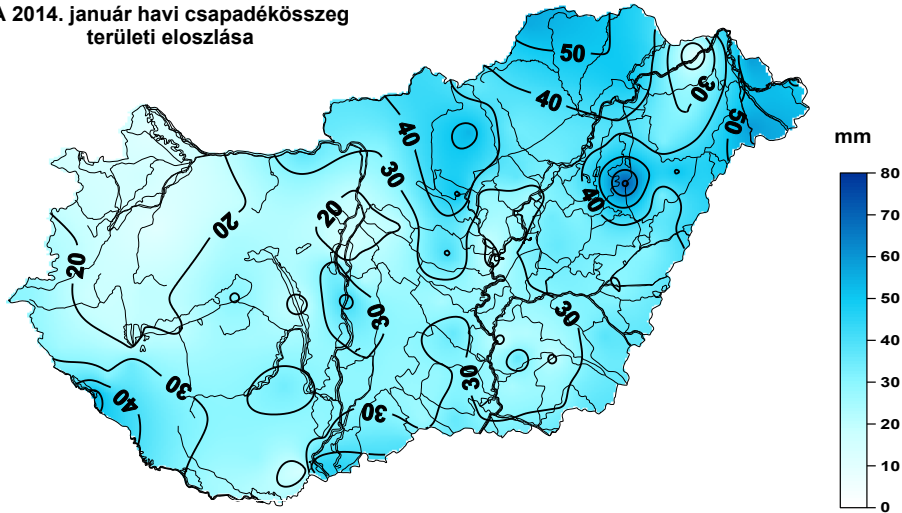
2014 januárjában a rendelkezésre álló adatok szerint az ország területére lehullott csapadék mennyisége 10 mm (Cigánd, Mosonmagyaróvár, Pápa) és 73 mm (Balmazújváros) között alakult, az országos területi átlagérték 31 mm volt, ami 1 mm-rel (3%-kal) kevesebb a viszonyítási időszak (1971-2000) január havi átlagánál.

Januárban a Dunántúlon és Budapest térségében az átlagosnál kevesebb, az Alföld túlnyomó részén a januári átlaghoz közeli, az Északi-középhegységben – a Börzsöny és a Cserhát kivételével –, valamint a Tiszántúl északi harmadán az átlagosnál több csapadék hullott. Az átlaghoz viszonyított legnagyobb havi csapadékhiány (20-27 mm) a Mosoni-sík, a Hanság területén és a Bakonyban jelentkezett, a legnagyobb csapadéktöbblet (20-43 mm) a Hortobágy területén fordult elő.

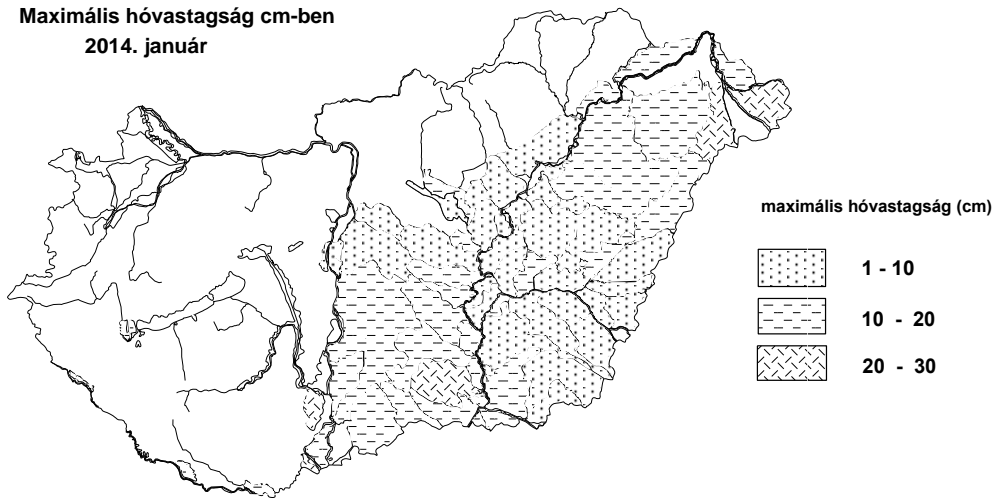
A januárban lehullott csapadék egy része (a hónap harmadik dekádjában) hó formájában érkezett és síkvidékeink egy részén (3-23 cm közötti) összefüggő hótakaró alakult ki (a maximális hóvastagságot (23 cm) Nagyecsed állomáson mérték).

Országos áttekintésben a januári átlaghoz viszonyított legnagyobb csapadékhiány (27 mm) Tés, a legnagyobb csapadéktöbblet (43 mm) Balmazújváros állomáson fordult elő.

A 2014. január havi csapadékösszeg területi eloszlása

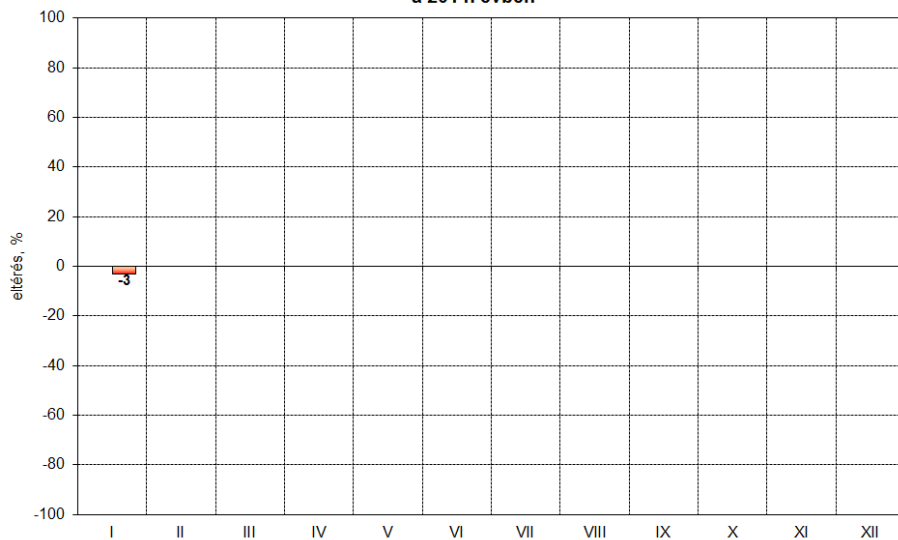

Maximális hóvastagság cm-ben
2014. január

Az alábbi szövegközi ábrán a 2014. évre vonatkozóan havi bontásban mutatjuk be a csapadékösszeg országos területi átlagértékének relatív eltérését a sokévi középértéktől.

A havi csapadékösszeg országos területi átlagértékének sokévi (1971-2000) átlagtól való eltérése (%) a 2014. évben

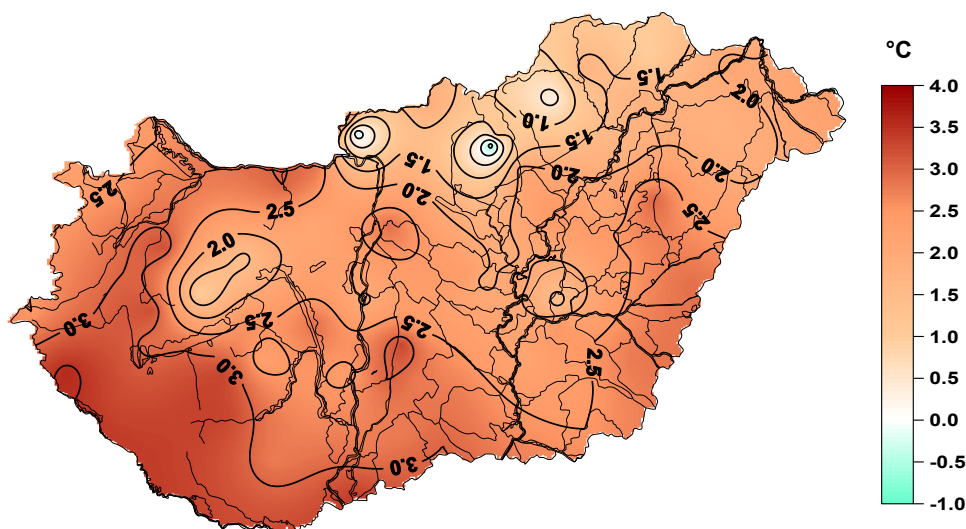
Léghőmérséklet

A január havi középhőmérséklet $-0,7^{\circ}\text{C}$ (Kékestető) és $3,6^{\circ}\text{C}$ (Iklódbördőce) között alakult, az országos területi átlagérték $2,3^{\circ}\text{C}$ volt, ami $3,5^{\circ}\text{C}$ -kal (!) magasabb az átlagnál.

A havi középhőmérséklet az ország egész területén meghaladta a januári átlagot.

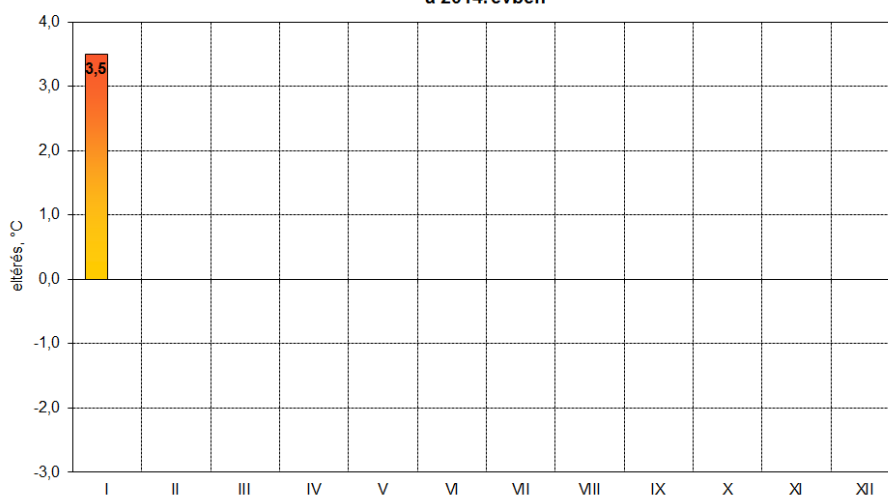
Országos áttekintésben az átlagos januári havi középhőmérséklethez képest a legnagyobb pozitív eltérés ($4,7^{\circ}\text{C}$) Iklódbördőce állomáson fordult elő.

A 2014. január havi középhőmérséklet területi eloszlása

Az alábbi ábrán a havi középhőmérséklet – a sokévi átlaghoz viszonyított országos területi átlagértékei eltéréseinek – 2014. évi alakulását mutatjuk be.

A havi középhőmérséklet országos területi átlagértékének sokévi (1971-2000) átlagától való eltérése ($^{\circ}\text{C}$) a 2014. évben

Talajnedvesség

Síkvidékeinken a talajok legfelső (0-20 cm-es) rétegének nedvességtartalma január végén az egy hónappal korábbi állapothoz képest lényegesen magasabb volt. A 0-20 cm-es talajréteg nedvességtartalmát területi átlagban általában a 75-90% közötti telítettségi értékek jellemezték.

A 20-50 cm közötti talajréteg nedvességtartalma az egy hónappal korábbi állapothoz képest lényegesen nem változott. Az 50-90% közötti telítettségi értékek keletről nyugat felé történő növekvő területi elrendeződést jeleztek január végén.

Az 50-100 cm-es talajréteg nedvességtartalma mérsékelten növekedett. A jellemző telítettségi értékek a hónap végén – nagyfokú területi homogenitást jelezve – 60-70% között alakultak, ennél magasabb értékek (70-100%) csak a Dráva-menti síkságon és a Kisalföld területén fordultak elő.

Talajvíz

Januárban egyes körzetek kivételével a síkvidékek csaknem mindegyikén csökkent a talajvízszint. A csökkenés mértéke néhány észlelőkút környezetének kivételével kisebb volt 10 cm-nél. A Felső-Tisza vidék egyes körzeteiben, valamint a Duna-Tisza köze több tájegységén (Csepeli- és Solti-sík, Dorozsma-Majsai homokhát jelentős része), továbbá a Mezőföld több területén néhány cm-es emelkedés mutatkozott.

Az 1971-2000. közötti időszak január havi átlagértékénél alacsonyabban helyezkedett el a talajvíztükör a Duna-Tisza köze területének csaknem egészén, az Északi-középhegység előterében, a Felső-Tisza vidék területén, a Nagykunság jelentős részén, a Körös-Maros köze északi felén, a Dráva-menti sík egészén, a Mezőföldön, valamint Kapuvári-sík kivételével a Kisalföldön. A legjelentősebb (200-300 cm, helyenként azt meghaladó) eltérések a Duna-Tisza köze északnyugati és délkeleti részén, a déli országhatár mellett, továbbá a Mátra előterében mutatkoztak. Más síkvidékeken kialakult süllyedések többnyire 50-100 cm közötti értéktartományba tartoztak, de helyenként nagyobb változások is előfordultak. A viszonyítási időszaknál magasabb helyzetű (0-75 cm) talajvíztükör a Tiszántúl és a Kisalföld egyes körzeteiben mutatkozott.

A síkvidékek területi átlagában a talajvíztükör 2014. január hónapban az 1971-2000. közötti időszak január havi átlagértékénél ~55 cm-rel alacsonyabban helyezkedett el.

Belvízi helyzetértékelés

2014 januárjában országos összesítésben a belvízrendszerek közötti vízforgalom mennyisége 72,42 millió m³ volt, ami 2,99 millió m³-rel (4%-kal) haladta meg az előző havi értéket. A január havi vízforgalom részben a felszíni vízfolyásokból a belvízrendszereken átvezetett vízmennyiség volt.

A hónap folyamán belvízelöntés – maximálisan 380 ha kiterjedésben – a Kis-Baltoni belvízrendszerben fordult elő.

A tározókban visszatartott víz mennyisége 2014 januárjában országos összesítésben az egy hónappal korábbi értékhez képest 2,24 millió m³-rel (4%-kal) növekedett.

2. ELŐREJELZÉS

Időjárás-előrejelzés

Az Országos Meteorológiai Szolgálat 2014. január 13-án kiadott hosszú távú meteorológiai előrejelzése szerint a február az átlagosnál melegebb és átlagosan csapadékos, a március az átlagosnál kissé melegebb és átlagosan csapadékos, az április az átlagosnál kissé melegebb és átlagosnál szárazabb lesz.

A havi középhőmérséklet és a havi csapadékösszeg országos átlagértékei az alábbi előrejelzett értékközökben várhatók (zárójelben a sokévi átlagokat tüntettük föl):

Hónap	Havi középhőmérséklet [°C]	Havi csapadékösszeg [mm]
február	1,1 – 4,1 (1,1)	15 – 45 (29)
március	4,5 – 7,1 (5,4)	10 – 50 (32)
április	9,6 – 11,8 (10,3)	15 – 55 (46)

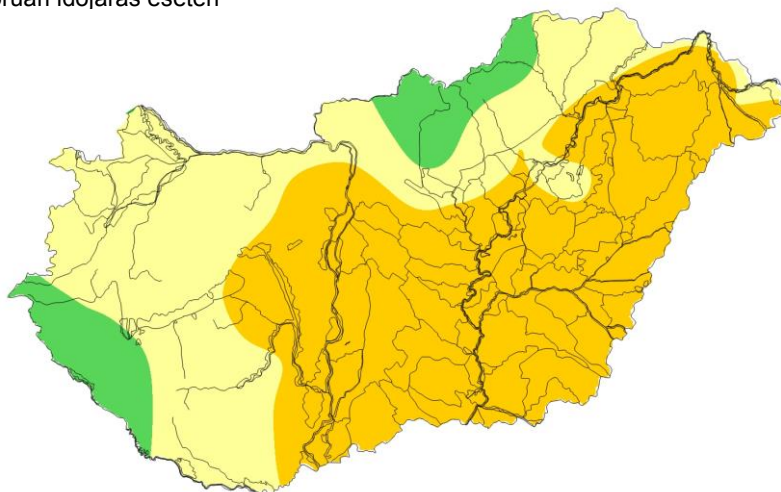
Az OMSZ 2014. február 7-én kiadott középtávú előrejelzése szerint a következő 6 napos időszakban az évszakos átlagnál enyhébb, mérsékeltén változékony időjárásra lehet számítani. Többször várható csapadék, amelynek mennyisége előreláthatólag területi átlagban csak a Dunántúl délnyugati részén éri el a 10 mm/nap értéket. Az időszak folyamán a napi középhőmérsékletek az évszakos átlag felett várhatók.

A Gördülő Vízháztartási Mutató (GVM) 2014. februárra előrejelzett értékei

2014 január végi vízháztartási helyzet az egy évvel korábbi állapottal összevetve szárazabb volt

Az alábbi ábrákon három időjárás-forgatókönyv szerint végzett számítások alapján szemléltetjük a vízháztartási helyzet várható januári alakulását.

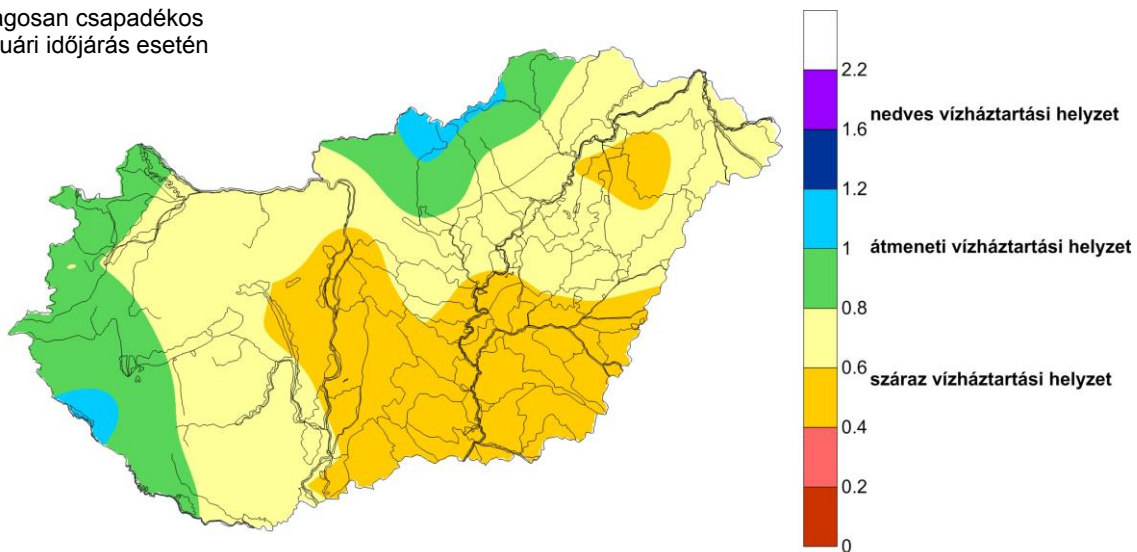
Az átlagosnál szárazabb februári időjárás esetén

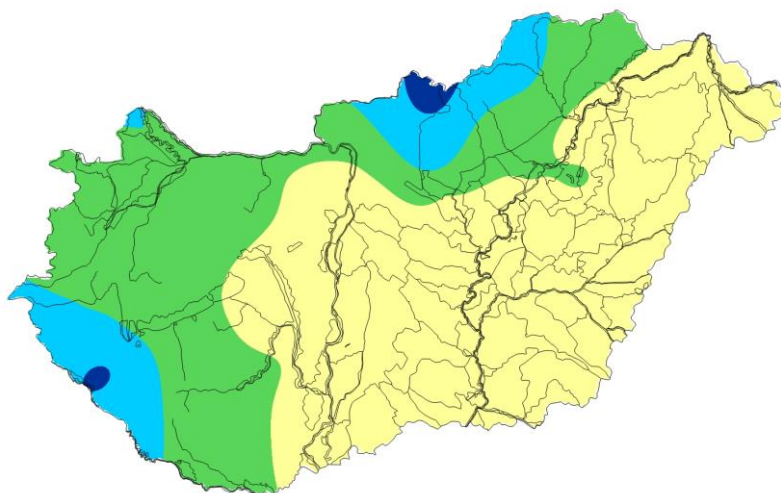
GVM

Átlagosan csapadékos
februári időjárás esetén

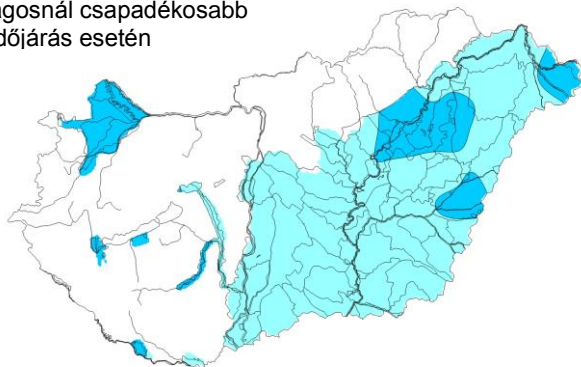
Az átlagosnál csapadékosabb
februári időjárás esetén

Az alábbi ábrákon három időjárási forgatókönyv szerint végzett számítások alapján szemléltetjük a belvízhelyzet várható alakulását 2013/2014 telének hátralévő részében.

A téli félév hátralévő részében nagyobb belvízelöntés várhatóan már nem fog kialakulni. Számottevő belvízképződésre legfeljebb a félév vége felé, március hónapban számíthatunk, abban az esetben, ha az időjárásban gyökeres fordulat állna elő, azaz a tél nagyon csapadékosra, hidegre, havasra fordulna.

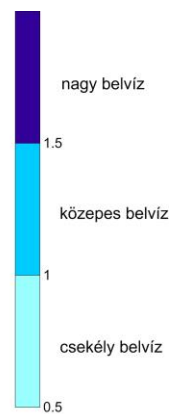
A belvízindex alakulása átlagosnál csapadékosabb februári-márciusi időjárás esetén

A belvízindex alakulása átlagosan csapadékos februári-márciusi időjárás esetén

PBI

A belvízindex alakulása átlagosnál szárazabb februári-márciusi időjárás esetén

